

Kuntayhtymän yhtymähallitus

Kokousaika	Torstaina 20.2.2020 klo 10.02 – 12.00	
Kokouspaikka	Karhukuja 1, Mäntsälä, 3. kerros	
Saapuvilla olleet jäsenet (merkintä puheenjohtajasta)	Varsinainen jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Läsnä ☒	☒ Warras-Stjernvall Annika, pj. ☐ Pelkonen Marja, vpj. ☒ Ahola Pirkka ☐ Alaviiri Kaisa ☐ Holopainen Antti ☒ Nokkala Hannu ☒ Palenius Timo ☒ Pesonen Eva ☐ Puurtinen Taru ☒ Seppälä Jarkko ☐ Suuronen Terhi ☒ Virkki Leena ☒ Vähäsarja Ossi	☐ Kanerva Hans ☐ Taurovaara Reino ☐ Rauhaniemi Jenni ☐ Lepola Janne ☒ Jakka Raine ☐ Viinikka Anneli ☐ Toropainen Helena ☐ Eva Lasse ☐ Bäckström Olli ☐ Venho Lasse ☐ Heinonen Esa ☐ Sjölund Thorolf ☐ Liete Marjo
Muut saapuvilla olleet	Marika Metsähonkala, toimitusjohtaja, esittelijä Sampo Salo, talousjohtaja, pöytäkirjanpitäjä	
Laillisuus ja päätösvaltaisuus	Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi	
Asiat ja liitteet	§ 1 - 10 Sivut 1 - 19 Liitteet 1 - 6	
Pöytäkirjan tarkastajien valinta	Valitaan kaksi pöytäkirjan tarkastajaa. Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Jarkko Seppälä ja Leena Virkki	
Pöytäkirjan allekirjoitus ja varmennus	Puheenjohtaja	Sihteeri
	Annika Warras-Stjernvall	Sampo Salo
Pöytäkirjan tarkastus	Heti kokouksessa: § 1 - 10	Muilta osin: §
	Tarkastusaika 20.2.2020	
	Pöytäkirja on tarkastettu ja todettu kokouksen kulun mukaiseksi.	
	Allekirjoitukset	Allekirjoitukset
	Jarkko Seppälä	Leena Virkki
Pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävillä	Paikka ja pvm Mäntsälä 21.2.2020	
		Allekirjoitus
	Hallintopäällikkö	Kalle Eklund

Sisällys	Liitenumerot
§ 1 Yhtymäkokouksen päätösten toimeenpano	1
§ 2 Eteva kuntayhtymän tulos 1-12/2019	
§ 3 Eteva kuntayhtymän vuoden 2019 toimintakertomus ja tilinpäätös	2
§ 4 Erityishuollon johtoryhmän raportti vuoden 2019 rajoitustoimenpiteistä	3
§ 5 Eteva kuntayhtymän erityishuollon johtoryhmän toiminta vuonna 2019 ja vuoden 2020 toiminnalliset tavoitteet	4,5
§ 6 Kokousedustajien valitseminen Kiinteistö Oy Hämeenlinnan Virvelinrannan yhtiökokoukseen	
§ 7 Erityishuollon johtoryhmän kokoonpano	
§ 8 Eteva kuntayhtymän henkilöstökertomus 2019	6
§ 9 Tiedoksi yhtymähallitukselle	
§ 10 Muut asiat	

§ 1**Yhtymäkokouksen päätösten täytäntöönpano**

Päätös	Yhtymähallitus päätti todeta, että yhtymäkokouksen 12.12.2019 päätökset eivät ole syntyneet virheellisessä järjestyksessä, eivät mene yhtymäkokouksen toimivaltaa ulommaksi, eivätkä ole muutoinkaan lainvastaisia, sekä panna päätökset täytäntöön kuntalain säätämässä järjestyksessä.
Esitys	Yhtymähallitus päättää todeta, että yhtymäkokouksen 12.12.2019 päätökset eivät ole syntyneet virheellisessä järjestyksessä, eivät mene yhtymäkokouksen toimivaltaa ulommaksi, eivätkä ole muutoinkaan lainvastaisia, sekä panna päätökset täytäntöön kuntalain säätämässä järjestyksessä.
Päätöshistoria	Yhtymäkokous 12.12.2019
Esittelyteksti	<p>Esityslistan liitteenä on jäljennös yhtymäkokouksen 12.12.2019 pidetyn kokouksen tarkastetusta pöytäkirjasta. Pöytäkirja siihen liitettyine valitusosoituksineen on ollut yhtymäkokouksen päätöksen mukaisesti yleisesti nähtävänä kuntayhtymän virallisella ilmoitustaululla 13.12.2019.</p> <p>Ennen pöytäkirjan nähtävänä pitämistä siitä on lähetetty kuntalain 64 § mukaisesti jäljennös jäsenkuntien kunnanhallituksille. Jäsenkunnalle ei ole säädetty velvollisuutta asettaa pöytäkirjaa jäsenkunnassa nähtäväksi eikä sen tarvitse lähettää jäljennöksen saapumisesta ilmoitusta kuntayhtymän yhtymähallitukselle.</p>
Liitteet	Liite 1: Yhtymäkokouksen 12.12.2019 pöytäkirja
Esittelijä	toimitusjohtaja Marika Metsähonkala, 040 304 7001
Valmistelijat	hallintopäällikkö Kalle Eklund, 040 304 7011
Täytäntöönpano	Hallinto-yksikkö asettaa hyväksytyt asiakirjat ja suunnitelmat näkyville Etevan intranettiin ja eteva.fi-sivuille.
Otteet/tiedoksi	Hallinto-yksikkö tiedottaa hyväksytyistä asiakirjoista ja antaa henkilöitä koskevat tietoksiannot ja otteet.

§ 2**Eteva kuntayhtymän tulos 1-12/2019**

Päätös Yhtymähallitus merkitsi asian tiedoksi.

Esitys Yhtymähallitus merkitsee asian tiedoksi.

Päätöshistoria

Esittelyteksti Eteva kuntayhtymän tulos 1-12/2019 on ylijäämäinen 1,2 miljoonaa euroa, mikä ylittää talousarvion 1,2 miljoonalla eurolla. Viime vuoden vastaavan jakson tulos oli ylijäämäinen 2,5 miljoonaa euroa. Tuloksen selvittyä jäsenkunnille lähetettiin palveluostojen suhteessa 1,0 miljoonan euron hyvityslaskut, jotka kirjattiin vuodelle 2019. Ylijäämän palautuksen jälkeen kuntayhtymän tulos on 0,2 miljoonaa euroa. Eteva konsernin tulos on puolestaan 0,8 miljoonaa euroa.

Tilikauden aikana jäsenkuntamyynä ennen 1,0 miljoonan euron palautusta ylitti talousarvion 1,9 % ja muut toimintatuotot olivat 4,2 % alle talousarvion. Henkilöstökulut, joihin on laskettu mukaan henkilöstöpalvelujen ostot, ylittivät talousarvion 0,7 %. Muut toimintakulut olivat 3,3 % talousarviota pienemmät. Toimintatuotot kattavat täysimääräisesti toimintakulut ja vuosikate ylittää poistot. Etevan perustoiminta on ollut kannattavaa, toiminnan rahavirta on positiivinen ja kassa vahvistunut noin miljoonaa euroa tilikauden aikana.

Henkilöstökustannukset kasvoivat 3,6 % ja henkilöstömäärään suhteutettuna 1,8 %. Palkka-kustannuksiin vaikuttivat korottavasti kunnalliset palkkaratkaisut, joista paikallinen järjestelyerä tuli voimaan 1.1.2019 alkaen ja yleiskorotus 1.4.2019 alkaen. Korotusten palkkavaikutus sivukuluineen oli noin 1,04 miljoonaa euroa. Muut toimintakustannukset kasvoivat 4,4 %.

Etevan henkilötyövuosien määrä oli joulukuun lopussa 1 171 (2018: 1 150), ostopalveluina Seuturekry Oy:stä hankittiin 73 htv (2018: 73). Henkilöstöpalveluosto ylittävät vuoden 2019 talousarvion ja ovat kasvaneet edellisvuoteen verrattuna 3,2 %.

Sairauspoissaolojen määrä oli 20,5 päivää työntekijää kohden, jossa on laskua 8,9 % edelliseen vuoteen verrattuna. Työ ja työmatkatapaturmien määrä kasvoi yhteensä 23,9 %.

Päiväsuoritteiden määrä ylitti lievästi talousarvion ja tuntisuoritteet alittivat talousarvion.

Tulos (1 000 eur)	TP2019	TA2019	TA-ind	TP2018	TP-ind
Toimintatuotot	76 842	77 039	100	74 902	103
josta jäsenkuntamyynä	65 659	65 422	100	63 214	104
Toimintakulut	-76 427	-76 685	100	-73 582	104
*josta henkilöstökulut	-57 828	-57 542	100	-55 835	104
Toimintakate	415	354	117	1 320	31
Tulos	209	33	633	1 000	21
Päiväsuoritteet	415 473	415 328	100	415 813	100
Tuntisuoritteet	16 124	17 730	91	17 396	93

*) sisältää myös henkilöstöpalveluostot

Tytäryhtiö Uudenmaan Vammaispalvelut Oy saavutti 18 tuhatta euroa talousarviota paremman tuloksen.

Liitteet

Esittelijä toimitusjohtaja Marika Metsähonkala, 040 304 7001

Valmistelijat talousjohtaja Sampo Salo, 040 304 7004

Täytäntöönpano

Otteet/tiedoksi

§ 3**Eteva kuntayhtymän vuoden 2019 toimintakertomus ja tilinpäätös**

Päätös	Yhtymähallitus päätti esityksen mukaisesti
Esitys	<p>Yhtymähallitus esittää yhtymäkokoukselle, että yhtymäkokous hyväksyy Eteva kuntayhtymän vuoden 2019 toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen. Tilikauden ylijäämäksi miljoonan euron palautuksen jälkeen muodostunut 209.058,16 euroa siirretään edellisten tilikausien yli-/alijäämätileille. Kertyneeksi ylijäämäksi muodostuu 1.842.420,23 euroa oman pääoman suuruuden ollessa 18.138.573,06 euroa. Lisäksi yhtymähallitus esittää, että peruspääomalle ei makseta korkoa.</p> <p>Yhtymähallitus oikeuttaa talouspalvelut tekemään tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen teknisluonteisia korjauksia.</p>
Päätöshistoria	
Esittelyteksti	<p>Etevan yhtymähallitus päivitti maaliskuussa 2018 Etevan strategian vuosille 2018–2019. Toimintaympäristön muutoksissa nostettiin uusina asioina esille muun muassa kestävä kehitys, digitalisaation ja valinnanvapauden vaikutukset asiakkaiden arkeen sekä työmuotojen, työta-pojen ja työnkuvien muuttuminen.</p> <p>Koska Etevan strategia oli laadittu sote- ja maakuntauudistuksen suunnitteilla olleen aikataulun perusteella vain vuoden 2019 loppuun, yhtymähallitus päätti toukokuussa 2019 jatkaa sen voimassaoloa enintään vuoden 2020 loppuun. Tällöin yhtymähallitus voi rauhassa valmistella uuden strategian sen jälkeen, kun on tiedossa, millaisen sote-uudistuksen Marinin hallitus aikoo toimeenpanna ja millä aikataululla vammaislainsäädännön kokonaisuudistus etenee uudella hallituskaudella.</p> <p>Eteva osallistui aktiivisesti sote- ja maakuntauudistuksen viralliseen valmisteluun Uudellamaalla ja Kanta-Hämeessä uudistuksen kaatumisen saakka. Myös Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän kanssa tavattiin säännöllisesti. Eteva oli mukana myös uuden hallitusohjelman pohjalta käynnistetyssä Uudenmaan erillisratkaisun valmistelun seurantaryhmässä. Uudistusten etenemisestä on tiedotettu säännöllisesti yhtymäkokoukselle, yhtymähallitukselle ja koko henki-löstölle. Sisäistä valmistelutyötä on jatkettu yhtymähallituksen vuonna 2014 tekemien linjausten ja Etevan strategian pohjalta. Samoin on tehty tiivistä yhteistyötä Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kanssa.</p> <p>Etevan tase on ollut ylijäämäinen vuodesta 2015 alkaen. Vuonna 2019 noudatettiin kuitenkin edelleen vuoden 2016 lopussa päättyneen talouden tasapainotusohjelman myötä käyttöön otettuja ja taloudellisiksi todettuja toimintatapoja. Tämä heijastui myös kuntayhtymän tulok-sessa, joka oli selkeästi ylijäämäinen ja mahdollisti miljoonan euron ylijäämän palautuksen jäsenkunnille.</p>

Etevassa vuoden 2015 alussa käyttöön otettu palvelujen tuotteistus- ja hinnoittelumalli on vahvistanut merkittävästi talouden ja toiminnan hallittavuutta ja ennustettavuutta Etevan ja sen jäsenkuntien näkökulmasta. Palvelutuotteiden hintoja ei ole korotettu vuosina 2016-2018 ja vuonna 2019 korotus oli 0,5 % huolimatta merkittävistä palkkojen sopimuskorotuksista. Tukipalvelujen vyörytysperiaatteet pysyivät ennallaan.

Rakenteellisten ja toiminnallisten uudistusten, aktiivisen kehittämistyön ja kaikkien etevalaisten panoksen ansiosta Eteva teki vuonna 2019 kuudennen ylijäämäisen tuloksen toiminta-aikanaan. Kuntayhtymän tulos ennen jäsenkunnille tehtyä ylijäämän palautusta on 1,2 miljoonaa euroa, mikä ylittää talousarvion 1,2 miljoonalla eurolla. Vuodelle 2019 kirjatun ylijäämän palautuksen jälkeen kuntayhtymän tulos on 0,2 miljoonaa euroa. Eteva konsernin tulos on puolestaan 0,8 miljoonaa euroa. Palvelujen täyttöaste on pysynyt erittäin hyvällä tasolla, mikä osaltaan selittää tilikauden ylijäämää.

Eteva kävi syksyllä 2019 seudulliset sopimusohjausneuvottelut jäsenkuntien kanssa. Kuntien taloustilanne jatkuu kireänä, mikä heijastuu myös Etevalle asetettaviin toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin. Asiakasmääriin ei odoteta merkittäviä muutoksia lukuun ottamatta uusia toimintayksiköitä.

Vuoden aikana valmistauduttiin useiden uusien toimintayksiköiden käynnistämiseen: lasten ja nuorten kuntoutusyksikkö (Järvenpää), ikääntyneiden kehitysvammaisten asumisyksikkö (Vantaa) ja vaativan tason asumisyksikkö (uudiskohde Mäntsälä). Lisäksi on tiiviissä yhteis-työssä jäsenkuntien kanssa valmisteltu kehitysvammapoliklinikan perustamista Rinnekodin lopetettua oman vastaavan toimintansa kesäkuussa. Vanhojen asumiskäytöstä poistuneiden omakotitalojen realisointia on jatkettu.

Tilikauden aikana jäsenkuntamyynä ennen 1,0 miljoonan euron jäsenkuntapalautusta ylitti talousarvion 1,8 %. Muut toimintatuotot alittivat talousarvion 3,4 %. Henkilöstökulut, joihin on laskettu mukaan henkilöstöpalvelujen ostot, ylittivät talousarvion 0,7 %. Muut toimintakulut olivat 3,3 % talousarviota pienemmät.

Toimintatuotot kattoivat täysimääräisesti toimintakulut ja vuosikate ylitti poistot.

Kuntayhtymän henkilöstömäärä 31.12.2019 oli 1.271. Henkilötyövuosien määrä oli 1.171. Toistaiseksi voimassa olevassa palvelussuhteessa oli 1.068 henkilöä. Määräaikaisen henkilöstön määrä oli 203. Vakituisten henkilöstön osuus kasvoi 0,6 prosenttiyksikköä ollen 84 %. Ostopalveluna hankittiin 73 henkilötyövuotta ja toimeksiantosopimuksella työskentelevistä perhehoitajista koostui 41 henkilötyövuotta.

Tulos (1 000 eur)	TP2019	TA2019	TA-ind	TP2018	TP-ind
Toimintatuotot	76 842	77 039	100	74 902	103
josta jäsenkuntamyynä	65 659	65 422	100	63 214	104
Toimintakulut	-76 427	-76 685	100	-73 582	104
*josta henkilöstökulut	-57 828	-57 542	100	-55 835	104
Toimintakate	415	354	117	1 320	31
Tulos	209	33	633	1 000	21
Päiväsuoritteet	415 473	415 328	100	415 813	100
Tuntisuoritteet	16 124	17 730	91	17 396	93

*) Toimintatuotoista on vähennetty jäsenkunnille tammikuussa 2020 hyvitetty miljoonan euron ylijäämän palautus, joka on kohdistettu vuodelle 2019. Toimintatuotot ennen ylijäämän palautusta olisivat siten 77,8 miljoonaa euroa ja jäsenkuntamyynä 66,6 miljoonaa euroa.

Eteva konsernin tulos oli 0,8 miljoonaa euroa (2018: 1,6 M€). Konsernitaseen loppusumma oli 68,0 miljoonaa euroa (2018: 67,0 M€), josta lainat olivat 37,9 miljoonaa euroa (2018: 38,9 M€). Konsernin toimintatuotot kattavat toimintakulut. Vuosikate kattaa täysimääräisesti suunnitelman mukaiset poistot. Konsernin toiminnan rahavirta on positiivinen, investoinnit ja pääomamenot saadaan kokonaisuudessaan katettua tulo-rahoituksella.

Eteva konsernin omavaraisuusaste on heikompi kuin Eteva kuntayhtymän, koska asumisyksiköt on rahoitettu pääosin velkarahoituksella, joka on pääosin korkosuojattua (ARA). Vieraan pääoman takaisinmaksuun kului yli puolet vuoden toimintatuotoista.

Konsernin henkilöstömäärä oli kertomusvuonna 1.276 ja henkilötyövuosia kertyi 1.176. Lisäksi ostopalveluna hankittiin 73 henkilötyövuotta ja toimeksiantosopimuksella työskentele-vistä perhehoitajista koostui 41 henkilötyövuotta

Liitteet

Liite 2: Toimintakertomus ja tilinpäätös 2019

Esittelijä

toimitusjohtaja Marika Metsähonkala, 040 304 7001

Valmistelijat

toimitusjohtaja Marika Metsähonkala, 040 304 7001
talousjohtaja Sampo Salo, 040 304 7004

Täytäntöönpano

yhtymäkokouksikäsitteilyä varten

Otteet/tiedoksi

§ 4

Erityishuollon johtoryhmän raportti vuoden 2019 rajoitustoimenpiteistä

Päätös	Yhtymähallitus merkitsi tiedoksi erityishuollon johtoryhmän raportin vuoden 2019 rajoitustoimenpiteistä.
Esitys	Yhtymähallitus merkitsee tiedoksi erityishuollon johtoryhmän raportin vuoden 2019 rajoitustoimenpiteistä.
Päätöshistoria	
Esittelyteksti	Erityishuollon johtoryhmällä on yhtymähallituksen määräämänä tehtävänä muun muassa rajoitustoimenpiteitä (kehitysvammalain luku 3 a) koskevien ohjeiden valmistelu yhtymähallituksen päätöksentekoa varten, rajoitustoimenpiteiden käytön lain- ja ohjeidenmukaisuuden seuranta sekä vuosittainen raportointi hallitukselle.
Liitteet	Liite 3: Eteva kuntayhtymän erityishuollon johtoryhmän raportti rajoitustoimenpiteistä vuonna 2019
Esittelijä	toimitusjohtaja Marika Metsähonkala, 040 304 7001
Valmistelijat	erityishuollon johtoryhmän puheenjohtaja Kalle Eklund, 040 304 7011
Täytäntöönpano	
Otteet/tiedoksi	

§ 5

Eteva kuntayhtymän erityishuollon johtoryhmän toiminta vuonna 2019 ja vuoden 2020 toiminnalliset tavoitteet

Päätös	Yhtymähallitus merkitsi tiedoksi yhteenvedon erityishuollon johtoryhmän toiminnasta vuonna 2019 samoin kuin vuoden 2020 toiminnalliset tavoitteet, joiden painopisteenä on kehitysvammalain muutoksen toimeenpanon varmistaminen Etevassa.
Esitys	Yhtymähallitus merkitsee tiedoksi yhteenvedon erityishuollon johtoryhmän toiminnasta vuonna 2019 samoin kuin vuoden 2020 toiminnalliset tavoitteet, joiden painopisteenä on kehitysvammalain muutoksen toimeenpanon varmistaminen Etevassa.
Päätöshistoria	Yhtymähallitus 21.6.2012 § 49
Esittelyteksti	Erityishuollon johtoryhmä on yhtymähallituksen alainen toimielin ja se raportoi toiminnastaan vuosittain yhtymähallitukselle. Erityishuollon johtoryhmän puheenjohtaja Kalle Eklund on laatinut erityishuollon johtoryhmän vuoden 2019 toiminnasta liitteenä olevan yhteenvedon.

Tunnusluku	TP2017	TP2018	TA2019	Toteuma 31.12.2019
Päätöskokoukset	20	20	25	28
Erityishuolto-ohjelmat	80	58	50	27
Yksilölliset palvelutuotteet	10	15	10	0
Tahdosta riippumaton erityishuolto	20	16	20	40
Rajoitustoimenpiteet	6000	18412	10000	23950

Kehitysvammalain muutos astui voimaan 10.6.2016, mikä on vaikuttanut rajoitustoimenpiteiden määrittelyyn ja kirjaamiskäytäntöihin sekä nostanut kirjattujen toimenpiteiden määrää lakimuutoksen voimaantulon jälkeen. Lakimuutoksen keskeinen tavoite on ollut edistää asiakkaiden itsemääräämisoikeuden toteutumista ja minimoida rajoitustoimenpiteiden käyttöä.

Tietyt toimenpiteet ja menetelmät, esimerkiksi asiakkaan terveyden ja turvallisuuden takaamiseksi ylös nostettavat sängynlaidat, tulkitaan aiemmasta poiketen rajoittamiseksi ja kirjataan asiakastietojärjestelmään tosiasiallisena rajoitteena.

Eteva kuntayhtymässä on otettu kantaa ja panostettu rajoitustoimenpiteiden raportoinnin kehittämiseen, kirjauskäytäntöihin, ohjeisiin, asiakastietojärjestelmän kehittämiseen sekä henkilöstön kouluttamiseen. Kiinnipitäminen on laskenut lakimuutoksen voimaantulon jälkeen usealla sadalla vuosittain (2018 - 2019 - 464). Samoin välttämättömän terveydenhuollon antaminen vastustuksesta riippumatta (2018 - 2019 -170). Toimenpiteet itsemääräämisoikeuden vahvistamiseksi ja panostukset henkilöstön osaamiseen ovat tuottaneet tulosta.

Tästä huolimatta 2016 lakimuutos näkyy edelleen rajoitustoimenpiteiden kirjaamisen kasvuna tietyissä rajoitteissa. Edelleen voimakkain kasvu on ollut rajoittavien välineiden tai asusteiden käyttö päivittäisissä toiminnoissa (§ 42 j) (2018: 12091 ja 2019: 15272) osalta (+ 3181). Asiakasmäärä on pysynyt suhteellisen samana tässä luokassa 2018 - 2019 (+9 asiakasta). Kasvua on ollut lyhytaikaisessa erillään pitämisessä (+ 462), valvotussa liikkumisessa (+ 587) sekä rajoittavien välineiden tai asusteiden käyttö vakavissa vaaratilanteissa (+ 459).

Uudet kehitysvammalain muutokset ja toimeenpanontavoitteet ovat ohjanneet erityishuollon johtoryhmän toiminnallisia tavoitteita. Erityishuollon johtoryhmälle on valmisteltu vuosittain toiminnalliset tavoitteet, niiden arviointikohteet sekä mittarit.

Toiminnallisia tavoitteita oli asetettu kuusi kappaletta:

1. Itsemääräämisoikeuden vahvistuminen
  - Palvelu- ja hoitosuunnitelmat vastaavat lain sisältöä (ei toteutunut, siirtyi vuodelle 2020)
  - henkilöstö kuuluu Valviran rekisteriin yli 95 % (toteutunut)
2. Rajoitustoimenpiteiden seuranta ja uudistusten valmistelu
  - Sähköinen LC raportointi palvelupäälliköiden käytössä (viivästynyt järjestelmätoimittajan toimesta. Saatua käyttöön vv 2020) (toteutunut)
  - Rajoitustoimenpiteet noudattavat asetettuja määräyksiä ja ovat lain mukaisia (toteutunut)
  - Rajoitustoimenpiteiden raportointi noudattaa annettua ohjetta (toteutunut viivästyksellä)
3. Uudistusten valmistelu
  - Vammaispalvelujen lainsäädännön uudistamisen aktiivinen seuranta (toteutunut)
4. Noudatetaan edellytyksiä henkilön määräämisestä tahdosta riippumattomaan erityishuoltoon
  - Lain kolme edellytystä täyttyvät. (toteutunut)
  - Toimintayksiköissä on riittävä lääketieteen, psykologian, sosiaalityön asiantuntemus vaativan hoidon ja huolenpidon toteuttamista ja seurantaa varten (toteutunut)
5. Yksilölliset palvelutuotteet (toteutui)
6. Asiakaspalvelussa tarvittava ohjeistus on ajan tasalla ja sisällöllisesti laadukasta (toteutui)

Asetetuista tavoitteista toteutui viisi kappaletta ja yksi ei toteutunut.

Erityishuollon johtoryhmä on hyväksynyt 26.11.2019 § 100 vuoden 2020 toiminnalliset tavoitteet. Erityishuollon johtoryhmä seuraa tavoitteita ja raportoi Etevan johtoryhmälle myös kuluvana vuonna.

Erityishuollon johtoryhmän keskeisiä vuositavoitteita toimintavuodelle 2019 ovat asiakkaiden itsemääräämisoikeuden vahvistaminen, rajoitustoimenpiteiden seuranta, uudistusten valmistelu ja erityishuollon johtoryhmän työskentelyssä tarvittava ohjeistus on ajan tasalla ja sisällöllisesti laadukasta

Kuntayhtymän yhtymähallitus

Kokouspäivämäärä
20.2.2020

Liitteet	Liite 4: Eteva kuntayhtymän erityishuollon johtoryhmän toiminta vuonna 2019 Liite 5: Eteva kuntayhtymän erityishuollon johtoryhmän toiminnalliset tavoitteet 2020
Esittelijä	toimitusjohtaja Marika Metsähonkala, 040 304 7001
Valmistelijat	erityishuollon johtoryhmän puheenjohtaja Kalle Eklund, 040 304 7011
Täytäntöönpano	
Otteet/tiedoksi	

§ 6**Kokousedustajien valitseminen Kiinteistö Oy Hämeenlinnan Virvelinrannan yhtiökokoukseen**

Päätös	<p>Esittelijä tarkensi esitystään Eteva kuntayhtymän jäsenten osalta ja esitti Eteva kuntayhtymän jäseniksi Kiinteistö Oy Hämeenlinnan Virvelinrannan hallitukseen talousjohtaja Sampo Salon ja sekä palvelupäällikkö Riikka Ahtilan sekä Sampo Salon henkilökohtaiseksi varajäseneksi Marika Metsähonkalan ja Riikka Ahtilan varajäseneksi talouspäällikkö Ulla Peltolan.</p> <p>Yhtymähallitus päätti nimittää Eteva kuntayhtymän edustajiksi Kiinteistö Oy Hämeenlinnan Virvelinrannan yhtiökokoukseen 9.3.2020 Virvelinrannan toimitusjohtaja Katrina Harjuhahto-Madetojan ja Etevan talouspäällikkö Ulla Peltolan.</p> <p>Yhtymähallitus päätti esittää Eteva kuntayhtymän jäseniksi Kiinteistö Oy Hämeenlinnan Virvelinrannan hallitukseen talousjohtaja Sampo Salon ja palvelupäällikkö Riikka Ahtilan. Sampo Salon henkilökohtaiseksi varajäseneksi päätettiin esittää Marika Metsähonkalaa ja Riikka Ahtilan henkilökohtaiseksi varajäseneksi Ulla Peltolaa.</p> <p>Yhtymähallitus päätti esittää Uudenmaan Vammaispalvelut Oy:stä jäseneksi toimitusjohtaja Marko Mörskyä ja varajäseneksi kiinteistöpäällikkö Kirsi Nummelin.</p>
Esitys	<p>Yhtymähallitus nimittää Eteva kuntayhtymän edustajiksi Kiinteistö Oy Hämeenlinnan Virvelinrannan yhtiökokoukseen 9.3.2020 Virvelinrannan toimitusjohtaja Katrina Harjuhahto-Madetojan ja Etevan talouspäällikkö Ulla Peltolan.</p> <p>Yhtymähallitus esittää Eteva kuntayhtymän jäseniksi Kiinteistö Oy Hämeenlinnan Virvelinrannan hallitukseen talousjohtaja Sampo Salon ja palvelupäällikkö Riikka Ahtilan sekä varajäseneksi talouspäällikkö Ulla Peltolan.</p> <p>Yhtymähallitus esittää Uudenmaan Vammaispalvelut Oy:stä jäseneksi toimitusjohtaja Marko Mörskyä ja varajäseneksi kiinteistöpäällikkö Kirsi Nummelin.</p>
Päätöshistoria	
Esittelyteksti	<p>Kiinteistö Oy Hämeenlinnan Virvelinranta on Eteva konsernin 60 % omistama tytäryhtiö. Hämeenlinnan kaupunki omistaa yhtiöstä 40 %.</p> <p>Yhtiö on yleishyödyllinen ja sen toimialana on vuokraoikeuden nojalla hallita ja vuokrata vammaisten ja erityishuoltoa tarvitsevien henkilöiden asumiseen ja palvelutoimintaan Hämeenlinnan kaupungin Kankaantaan kylässä sijaitsevia tiloja Nikkilä R:no 109-407-4-13 ja Nikkilä XI R:no 109-407-4-50 sekä määräalaa tilasta Pikku-Virveli R:no 109-407-4-1 ja määräalaa tilasta Jaakkola R:no 109-407-3-14 sekä omistaa, hallita ja vuokrata tiloilla ja määräaloilla sijaitsevia rakennuksia.</p> <p>Kiinteistö Oy Hämeenlinnan Virvelinrannan yhtiökokous pidetään 9.3.2020 Hämeenlinnassa.</p>

Liitteet

Esittelijä toimitusjohtaja Marika Metsähonkala, 040 304 7001

Valmistelija toimitusjohtaja Marika Metsähonkala, 040 304 7001

Täytäntöönpano

Otteet/tiedoksi asianosaiset
Kiinteistö Oy Hämeenlinnan Virvelinranta

§ 7**Erityishuollon johtoryhmän kokoonpano**

Päätös	Yhtymähallitus päätti vahvistaa erityishuollon johtoryhmän kokoonpanoon esitetyt muutokset. Elämän tuki -tulosalueen edustajana toimii vs. tulosaluejohtaja Merja Siltala kunnes uusi tulosaluejohtaja nimitetään. Nimettiin Tiia Parkkinen Anna-Elina Leskelä-Rannan varanhenkilöksi.
Esitys	Yhtymähallitus päättää vahvistaa erityishuollon johtoryhmän kokoonpanoon esitetyt muutokset. Elämän tuki -tulosalueen edustajana toimii vs. tulosaluejohtaja Merja Siltala kunnes uusi tulosaluejohtaja nimitetään. Nimetään Tiia Parkkinen Anna-Elina Leskelä-Rannan varanhenkilöksi.
Päätöshistoria	Yhtymähallitus 30.8.2018 § 36 Yhtymähallitus 24.5.2018 § 28 Yhtymähallitus 16.11.2017 § 60 Yhtymähallitus 28.9.2017 § 48 Yhtymähallitus 18.5.2017 § 34
Esittelyteksti	<p>Erityishuollon johtoryhmä on lakisäätäinen toimielin (laki kehitysvammaisten erityishuollosta 519/1977). Etevan hallintosäännön mukaan erityishuollon johtoryhmän nimittää yhtymähallitus.</p> <p>Erityishuollon johtoryhmän tehtävien ja kokoonpanon vähimmäismääräykset ovat laissa. Kokoonpanossa ei sovelleta poliittista suhteellisuutta. Laissa sanotun lisäksi erityishuollon johtoryhmälle voidaan antaa muitakin tehtäviä.</p> <p>Yksilöä koskevista erityishuollon johtoryhmän päätöksistä haetaan muutosta aluehallintovirastolta tai hallinto-oikeudelta, päätöksen tarkoituksesta ja sisällystä riippuen.</p> <p>Henkilövaihdosten johdosta erityishuollon johtoryhmän kokoonpanoa on tarvetta tarkistaa. Erityishuollon johtoryhmän jäseniksi 1.1.2020 alkaen esitetään seuraavia henkilöitä:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. puheenjohtaja hallintopäällikkö Kalle Eklund (hallinnon asiantuntemus; johtava virkamies), varapuheenjohtaja ylilääkäri Elina Santti 2. erityispalvelujen tulosaluejohtaja Kirsi Leväpelto (erityispalvelujen asiantuntemus; johtava virkamies), varahenkilö aluepäällikkö Terhi Tehola 3. elämän tuen tulosaluejohtaja vs. Merja Siltala (asumispalvelujen ja päiväaikaisen toiminnan asiantuntemus; johtava virkamies), varahenkilö aluepäällikkö Johanna Pulkkinen 4. johtava psykologi Anna-Elina Leskelä-Ranta (kasvatustieteellinen asiantuntemus), varahenkilö psykologi Tiia Parkkinen 5. johtava sosiaalityöntekijä Carina Lusikka (sosiaalityön ja sosiaalihuollon asiantuntemus), varahenkilö sosiaalityöntekijä Katariina Kontu 6. ylilääkäri Elina Santti (lääketieteellinen asiantuntemus), varalla HYKS Psykiatriakeskuksen nimeämä lääkäri

Erityishuollon johtoryhmän yksilöasiat esittelee puheenjohtaja sosiaalityön valmistelusta. Sihteeripalvelujen tuottamisesta vastaavat erityispalvelujen ja elämän tuen tulosalueet.

Erityishuollon johtoryhmän toimikausi on tällä päätöksellä toistaiseksi, kunnes toisin päätetään.

Erityishuollon johtoryhmä voi kutsua asiantuntijoita kuultavaksi ja pyytää asiantuntijalausuntoja esimerkiksi oikeudellisissa kysymyksissä.

Liitteet

Esittelijä toimitusjohtaja Marika Metsähonkala, 040 304 7001

Valmistelijat erityishuollon johtoryhmän puheenjohtaja, hallintopäällikkö Kalle Eklund, 040 304 7011

Täytäntöönpano

Otteet/tiedoksi asianosaiset
Etenetti
eteva.fi

§ 8

Eteva kuntayhtymän henkilöstökertomus 2019

Päätös	Yhtymähallitus hyväksyi Eteva kuntayhtymän henkilöstökertomuksen vuodelta 2019 ja päätti toimittaa sen yhtymäkokoukselle tiedoksi.
Esitys	Yhtymähallitus hyväksyy Eteva kuntayhtymän henkilöstökertomuksen vuodelta 2019 ja päättää toimittaa sen yhtymäkokoukselle tiedoksi.
Päätöshistoria	
Esittelyteksti	<p>Henkilöstökertomus on toiminta- ja tilinpäätöksen osa. Tavoite on henkilöstötyön tavoitteiden ja henkilöstöä kuvaavan tiedon yhdistäminen toimintaa ja taloutta koskevaan tietoon niin, että henkilöstön tekemän työn ja työhyvinvoinnin merkitys Etevan toiminnassa, tavoitteiden saavuttamisessa ja tuottavuudessa konkretisoituu.</p> <p>Kertomusvuoden aikana valmistui uusi henkilöstöohjelma vuosille 2019 – 2020. Ohjelma perustuu Etevan kuntayhtymän strategiaan, arvoihin, linjauksiin, tavoitteisiin ja ohjeisiin, joita toteutetaan koko organisaatiossa. Ohjelmassa määritettiin tahtotilat ja tavoitteet neljälle kokonaisuudelle: työn tuottavuus, työnantajakuva, osaaminen sekä turvallisuus ja hyvinvointi.</p> <p>Työn tuottavuudessa nähtiin kertomusvuoden aikana positiivisia signaaleja. Kertomusvuoden aikana terveysperusteisten poissaolojen määrä ja sen myötä henkilöstön työpanos kehittyi positiiviseen suuntaan. Eteva panosti digitaalisten palvelujen kehittämiseen, ohjelmistorobotiikan hyödyntämiseen, tiedolla johtamisen kehittämiseen sekä henkilöstötyön tuottavuuden kehittämiseen, joka näkyi Hyvinvoiva ja tuottava yhteisö – hankkeen toiminnassa kertomusvuonna. Hanke päättyi vuoden lopussa, mutta hankkeen osien toimintaa, työvuorosuunnittelun kehittämistä ja Turvallinen ja sujuva arki – toimintamallia, jatketaan vuonna 2020 vakiintuneina käytänteinä.</p> <p>Hyvä työnantajakuva perustuu osaavaan, motivoituneeseen ja sitoutuneeseen henkilöstöön. Etevassa työnantajakuvaa rakennetaan kehitysvamma-alan osaamisen kehittämällä, kilpailukykyisellä palkkauksella ja eduilla, työn joustavuudella ja henkilöstön osallistamisella työn ja toiminnan kehittämiseen. Samalla työnantajakuvaa rakennetaan aktiivisella rekrytointiviestinnällä alan tapahtumissa, sosiaalisessa mediassa ja muissa rekrytointikanavissa.</p> <p>Henkilöstön osaamisen kehittämiseksi järjestettiin monipuolista ammatillista täydennyskoulutusta sekä mahdollistettiin Mielenterveys- ja päihdetyön ammattitutkinnon sekä Aistiohjaaja-koulutuksen opiskelu oppisopimuskoulutuksena työn ohella sekä käynnistettiin ryhmä Kuntoutus-, tuki- ja ohjauspalveluiden erikoisammattitutkinnon oppisopimuskoulutukseen. Vuoden aikana panostettiin esimiestehtävissä toimivien työn tukemiseen. Eteva osallistui Kunta-</p>

alan esimiesten ja keskijohdon EKJ-valmennusohjelmaan ja vastaavat ohjaajat suorittivat lähiesimiehen ammattitutkinnon oppisopimuskoulutuksena.

Vuosi 2019 oli Etevassa terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen vuosi. Hyvinvointia arkeen oli henkilöstölle suunnattu yksilön ja työyhteisön työkykyä ja työhyvinvointia tukeva terveystkampanja. Henkilöstön käytössä oli välineitä oman hyvinvoinnin ylläpitämiseen ja parantamiseen. Vuoden pääteema oli palautuminen työssä ja vapaa-ajalla. Teemavuoden ympärille koottiin materiaalia ravinnosta, liikunnasta, unesta ja levosta osana palautumista sekä asiantuntijoiden tietoisuuksia. Työntekijöitä kannustettiin kilpailujen avulla oman hyvinvoinnin edistämiseen ja käytössä oli sähköine taukoliikuntaohjelma. Vuoden aikana toteutettiin Kevan työhyvinvointikysely ja käynnistettiin Pulssi-kysely työyhteisöjen jatkuvan parantamisen työvälineeksi.

Muita kertomusvuonna toteutettuja toimenpiteitä olivat: työnohjauksen ja tapaturmavakuuttamisen kilpailutukset; rokotustilaisuuksien toteuttaminen tartuntalain edellyttämän rokotesuojan vahvistamiseksi, työhönvalmennuksen kehittäminen ja Etevan työhönvalmennuksen asiakkaiden palkkaaminen työsuhteisiin ja asiakkaiden osallistaminen toiminnan kehittämiseen.

HENKILÖSTÖN TUNNUSLUVUT 2018 - 2019

	2019	2018	2018-2019 muutos
Henkilöstömäärä 31.12.	1271	1250	1,7 %
Henkilötyövuodet, Eteva	1171	1150	1,8 %
Vakinaisen henkilöstön osuus	84,0	83,4	0,6
Naisten osuus henkilöstöstä	87,1	86,8	0,3
Henkilöstön keski-ikä	41,9	41,9	0,0 %
Lähtövaihtuvuus %	16,2	16,1	0,1
Terveysperusteiset poissaolopäivät / hlö	20,5	22,6	-8,9 %
Työpanos %	75,1	75,7	-0,6
Työ- ja työmatkatapaturmien määrä	218	176	23,9 %
Eläköitymisikä (kaikki eläkkeet)	59,2	58,0	0,0
Eläköitymisikä (vanhuuseläke)	64,6	64,0	0,9 %
Työhakemuksia / hakuilmoitus	4,9	6,0	-17,8 %
Koulutuspäivää / työntekijä	2,8	2,4	14,1 %
Henkilöstömenot milj.€	57,6	55,7	3,6 %

Kuntayhtymän henkilöstömäärä 31.12.2019 oli 1 271. Henkilöstömäärä on kasvanut 1,7 % vuodesta 2018. Vakituisen henkilöstön osuus kasvoi 0,6 prosenttiyksikköä ollen 84,0 %. Henkilöstöstä miesten osuus oli 12,9 % ja naisten osuus 87,1 %. Henkilöstön keski-ikä oli 41,9 vuotta. Henkilöstömenot työntekijää kohden kasvoivat palkankorotusten vaikutuksen johdosta 1,8 % edellisvuodesta.

Liitteet

Liite 6: Henkilöstökertomus 2019

Esittelijä

toimitusjohtaja Marika Metsähonkala, 040 304 7001

Valmistelijat

Henkilöstöjohtaja Maari Valli, 040 304 7009

§ 9

Tiedoksi yhtymähallitukselle

Toimistusjohtajan esittely ikääntyvien kehitysvammaisten Vantaan asumisyksiköstä

Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö koskien Uusimaa-PKS-Helsinki sote-erillisselvityksen loppuraporttia. Lausuntoluonnos toimitettu kommentoitavaksi esityslistan toimituksen yhteydessä.

§ 10

Muut asiat

Yhtymähallituksen seminaari 19.3.2020

Yhtymähallituksen seuraavat kokoukset

*maaliskuu: 19.3.2020 klo 9-16 (kokous ja seminaari), esityslista lähtee
12.3.2020*

huhtikuu: 16.4.2020 klo 10 (tarvittaessa, esitylista lähtee 9.4.2020)

Kuntayhtymän yhtymähallitus

Muutoksenhakukiellot (liitetään pöytäkirjaan)	
Kieltojen perusteet	Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta , koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. § 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10
	Seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla , koska päätöksestä voidaan tehdä kuntalain 134 §:n 1 mom. mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus. § 8
	Seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla HLL:n* 5 §:n 2 mom./ muun lainsäädännön mukaan. * Hallintolainkäyttölaki (586/1996) Pykälät ja valituskieltojen perusteet §

Oikaisuvaatimusohjeet	
Oikaisuvaatimusviranomaisen ja -aika	Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista Eteva kuntayhtymän yhtymähallitukselle ja se on toimitettava ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä osoitteella PL 43, 04601 MÄNTSÄLÄ, käyntiosoite Karhukuja 1, 04600 MÄNTSÄLÄ, puh. 020 692 100, info@eteva.fi . § 8
Oikaisuvaatimusoikeus ja oikaisuvaatimuksen sisältö	Oikaisuvaatimuksen voi tehdä asianosainen eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa tai kuntayhtymän jäsenkunta ja sen jäsen . Oikaisuvaatimusajan määräaikaa laskettaessa ei tiedoksisaantipäivää lueta määräaikaan. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Jäsenkunnan ja sen jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi. Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava: <ul style="list-style-type: none"> • muutoksenhakijan nimi, postiosoite, kotikunta ja puhelinnumero; • päätös, johon haetaan muutosta; • miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi; • muutosvaatimuksen perusteet. Oikaisuvaatimus on sen tekijän allekirjoitettava ja siihen on liitettävä: päätös, johon oikaisu haetaan joko kopiona tai alkuperäisenä ja asiakirjat, joihin vedotaan. Jos muutoksenhakijan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos laatijana on joku muu henkilö, oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava myös allekirjoittajan ammatti, asuinkunta ja postiosoite. Asiakirjat on toimitettava viranomaisen asiointiosoitteeseen, postitse, sähköisesti tai lähetin välityksellä lähettäjän omalla vastuulla. Postiin asiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jolloin virastoissa ei työskennellä, saa oikaisuvaatimuksen toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusosoitus (liitetään pöytäkirjaan)

Kuntayhtymän yhtymähallitus

Valitusviranomaisen, mistä valitusaika alkaa ja valitusaika	Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella . Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muutunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös jäsenkunta ja sen jäsen.	
	Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista.	
	Kunnallisvalitus §	Valitusviranomaisen: Helsingin hallinto-oikeus Radanrakentajantie 5, 00520 HELSINKI Valitusaika on 30 päivää
	Hallintovalitus §	Valitusviranomaisen: Helsingin hallinto-oikeus Radanrakentajantie 5, 00520 HELSINKI Valitusaika: _____ päivää
	Muu valitusviranomaisen §	Valitusviranomaisen: Markkinaoikeus Valitusaika _____ päivää
Muu valitusviranomaisen §	Valitusviranomaisen: Valitusaika _____ päivää	
Tuomioistuinten ja eräiden muiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetun lain (701/93) 3 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 97 € ja markkinaoikeudessa 244 €. Maksuista lisää osoitteessa http://www.oikeus.fi/tuomioistuimet/hallintooikeudet/fi/index/maksut/muuttuomioistuimet.html		
Valituskirjelmä	<p>Valituskirjelmässä on ilmoitettava</p> <ul style="list-style-type: none"> • valittajan nimi, ammatti, asuinkunta ja postiosoite • päätös, johon haetaan muutosta • miltä osin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi • muutosvaatimuksen perusteet <p>Valituskirjelmä on valittajan tai valituskirjelmän muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituskirjelmän, siinä on mainittava myös laatijan ammatti, asuinkunta ja postiosoite.</p> <p>Valituskirjelmään on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai viran puolesta oikeaksi todistettuna jäljennöksenä sekä todistus siitä päivästä, josta valitusaika on luetava.</p>	
Valitusasiakirjojen toimittaminen	Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan päättymistä.	
Lisätietoja	Yksityiskohtainen oikaisuvaatimus/valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.	